

Home (<http://generacija.hr>) / Volonterka o beskućnicima: Ti ljudi ne traže samilost nego naše suosjećanje, samo žele da ih netko sasluša i pokloni im dio svog vremena...

Solidarnost na djelu (<http://generacija.hr/category/solidarnost-na-djelu/>) 22/07/2021

Volonterka o beskućnicima: Ti ljudi ne traže samilost nego naše suosjećanje, samo žele da ih netko sasluša i pokloni im dio svog vremena...

Kada pričamo o beskućništvu u Hrvatskoj, o brojkama je teško govoriti. Problem leži i u samoj definiciji beskućništva te tako postoje termini “apsolutno” i “relativno” beskućništvo, o kojima smo već pisali. Kako smo već naveli u ranijim tekstovima, u Izvješću pučke pravobraniteljice za 2020. godinu stoji da je prema zadnjim podacima Centra za socijalnu

skrb, evidentirano 511 beskućnika (<http://generacija.hr/solidarnost-na-djelu/beskucnici-nevidljivi-ljudi-oko-nas-skupina-gurnuta-na-marginu-drustva-svakodneвно-vodi-teske-bitke-njihov-status-dodatno-je-ugrozen-pandemijom-i-potresima/>), a da podaci o broju beskućnika variraju svjedoči i pretpostavka Hrvatske mreže za beskućnike (HMB) koja procjenjuje da oko 2000 osoba u Hrvatskoj živi u "apsolutnom beskućništvu". Također, iz HMB-a napominju i da je (po njihovim procjenama) u Hrvatskoj oko 10.000 relativnih beskućnika.

Naime razgovarali smo s ljudima koji rade na terenu s beskućnicima te su istaknuli da je broj beskućnika u porastu i da službene statistike nisu u skladu sa stvarnom situacijom na terenu. Slamka spasa beskućnicima su prihvatilišta i prenoćišta. Prihvatilište pruža beskućnicima uslugu privremenog smještaja u kriznim situacijama. Usluga je dostupna beskućnicima s područja cijele Republike Hrvatske koji zatraže smještaj posredovanjem nadležnog Centra za socijalnu skrb do potpunosti kapaciteta Kuće. Privremeni smještaj može trajati najdulje do šest mjeseci, iznimno do godinu dana. Jedno od prihvatilišta za beskućnike je ono Caritasa Zagrebačke nadbiskupije, te smo njegovi voditeljicu **Ivu Hrvačić** zamolili da nam ukratko opiše tijek sustavnog rada Caritasa Zagrebačke nadbiskupije s beskućnicima kroz godine do danas.

"Caritas Zagrebačke nadbiskupije brine o beskućnicima od siječnja 2003. godine. Tada su korisnici bili smješteni u Kući za beskućnike u montažnom objektu u Rakitju. Kuća je imala kapacitet za 40 korisnika, a u ožujku 2016. godine otvoreno je novouređeno Prihvatilište za beskućnike u Sesvetskom Kraljevcu kapaciteta za 21 korisnika koje se trenutno proširuje za 14 mjesta. Korisnici su isključivo muške odrasle osobe s područja cijele RH, a u najvećem broju iz Zagreba (oko 60 posto) i Zagrebačke županije. Od početka skrbi o beskućnicima CZN im pruža 24-satni smještaj i sveukupnu psihosocijalnu pomoć i podršku (savjetovanje i pomaganje) te smo do danas na privremenom smještaju imali ukupno 639 korisnika", rekla je voditeljica te objasnila na koji sve način se beskućnicima nudi zdravstvena, odnosno mentalna-psihološka pomoć.

"Ukoliko korisnik dođe bez zdravstvenog osiguranja, a zbog ozbiljno narušenog zdravstvenog stanja potrebna mu je liječnička pomoć, tada suradnjom s Gradskim uredom za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, relativno brzo ishoduje pravo na zdravstvenu zaštitu ukoliko je osoba s područja Grada Zagreba, a ukoliko je osoba iz drugih gradova tada se pravo ostvaruje preko nadležnog Ureda državne uprave što zna dulje potrajati.

Potom smo u stalnoj komunikaciji s liječnicima obiteljske medicine, raznim specijalistima i psihijatrima korisnika koje naručujemo na sve potrebne pretrage i preglede. Propisanu terapiju korisnicima dajemo pod nadzorom obzirom da se radi u najvećem broju o psihijatrijskim bolesnicima koji često odbijaju terapiju, zaboravljaju je uzeti ili je žele uzimati u većoj količini od propisane. Psihološku pomoć i podršku korisnicima kontinuirano pruža psihologinja stalno zaposlena u Prihvatilištu, a vanjska suradnica – psihijatrica bila je angažirana u savjetodavno terapijskom radu s korisnicima kroz projekte tijekom četiri godine", objasnila je.

Briga i pomoć za očuvanje mentalnog zdravlja

Otkrila nam je jesu li vidljivi rezultati rada psihijatra i briga o mentalnom zdravlju te na koji način najviše vidite pomak kod ljudi koji se susreću s teškim problemom beskućništva:

“Budući da se radi o korisnicima s kroničnim mentalnim bolestima, često s poremećajima ličnosti, suicidalnim tendencijama i osobama s dugogodišnjim problemima ovisnosti, čija je trenutna životna situacija prije posljedica nego uzrok psihičkih smetnji, te da se većina korisnika nije sustavno liječila niti uzimala kontinuirano lijekove do dolaska u Prihvatište, sve to je nepovoljno utjecalo na njihovo svakodnevno funkcioniranje i pridonosilo nedostatku uvida u vlastito zdravstveno stanje. To svakako otežava rad s njima u postizanju ciljeva i značajnijih pomaka u funkcioniranju. Kontinuiranim radom kod korisnika se pokušava poboljšati uvid u postojanje problema i dobiti bolju suradnju vezano za uzimanje terapije i apstinenciju od alkohola i ostalih psihoaktivnih tvari. Postižu se mali, ali neophodno potrebni pomaci, korisnici vremenom ipak pokazuju interes, želju za razgovorima i suradljivošću, osjećaju da je netko uz njih, da ih sasluša i nastoji im pomoći, da se imaju kome obratiti, da netko ima razumijevanja i da ih savjetuje. Najviše se nastoji osnažiti ih da prihvate potrebu za promjenom svog dosadašnjeg ponašanja, potrebu da oni sami neke stvari u svom životu korigiraju te u tome ustraju, kao i da prihvate svoju aktivnu ulogu i angažman za ponovno uključivanje u društvo, rehabilitaciju i resocijalizaciju, što samo uz njihov velik angažman nekima i uspije”.

“Svakome tko imalo dvoji oko toga da postane volonter, od srca preporučam da se uključi jer kroz davanje dijela sebe, svaka će osoba dobiti više nego što očekuje”.

Jelena, volonterka

Objasnila je i što se pokazalo kao najuspješnije kada su u pitanju neki određeni programi ili terapijske zajednice.

“Za korisnike s problemima ovisnosti postoje brojne terapijske zajednice i komune koje imaju kvalitetne programe (Zajednica Susret, Pet plus, Reto centar, Remar, Cenacolo...) te je korisnike često potrebno dugotrajno pripremati za odlazak u tako zahtjevne zajednice, a još je zahtjevnije pridobiti ih za ostanak do kraja programa što se pokazalo kao najuspješniji način rehabilitacije. Radno-okupacijske aktivnosti, volontiranje, javni radovi i svaki drugi oblik radnog angažmana radno sposobnih korisnika tijekom boravka u Prihvatištu osnažuje njihove radne i socijalne kompetencije što im olakšava zapošljavanje i uključivanje u društvenu zajednicu”, rekla je Hrvačić.

Dodala je da Grad Zagreb pruža najveće mogućnosti smještaja i skrbi za beskućnike, zbog toga mnogi beskućnici iz drugih gradova dolaze u Zagreb i najčešće tu i ostaju.

“U Zagrebu postoje tri prihvatilišta: Prihvatilište za beskućnike Gradskog društva Crvenog križa Zagreb u Velikoj Kosnici (kapaciteta za 150 korisnika), Prihvatilište za beskućnike Caritasa Zagrebačke nadbiskupije (kapacitet za 21 osobu) i Dom misionarki ljubavi u Jukićevoj 24. Osim toga postoje Centar za pomoć i podršku beskućnicima i osobama u riziku od beskućništva Hrvatske mreže za beskućnike u Branimirovoj 53, dnevni boravak Dom nade u Harambašićevoj 20 i Udruga Savao koji provode različite programe pomoći i podrške beskućnicima te više pučkih kuhinja gdje mogu dobiti topli obrok (Dobri dom u Branimirovoj, franjevci na Svetom Duhu, Župa sv. Josipa na Trešnjevci, Sestre milosrdnice u Gundulićevoj...). Grad Zagreb kontinuirano su/financira rad prihvatilišta kroz trogodišnje programe, a iznimno dobra suradnja s Gradskim uredom za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom uvelike olakšava provedbu programa na dobrobit beskućnika”, objasnila je.

Zanimalo nas je koja je glavna problematika koju bi izdvojila kada su u pitanju beskućnici.

“Većina korisnika potječe iz siromašnih obitelji poremećene dinamike i duboko narušenih interpersonalnih odnosa tako da mnogi korisnici nemaju niti održavaju odnose niti kontakte sa svojim najbližim članovima obitelji (roditelji ako su živi ili braća i sestre ili djeca s kojima su mnogi potpuno izgubili kontakt). Većini njih nedostaje podrška iz kruga najbliže obitelji, često iz razloga koji proizlaze iz njihove osobnosti ili problematičnog ponašanja vezanog uz konzumiranje alkohola i drugih psihičkih smetnji, negativistični su prema svom oporavku i budućnosti, nerealno očekuju rješenje od društva, zajednice ili drugih, ali bez volje za osobnim angažmanom i odricanjima koja su tu neophodna. Prema ponuđenim smještajima u udomiteljske obitelji ili ustanove su također dosta negativistični i kritični te u nerealnom otporu obzirom na situacije u kojima se nalaze.

Također je sve veći broj beskućnika starije životne dobi (iznad 65 godina), onih s teškim psihičkim bolestima, mlađih korisnika formalno radno sposobnih, ali zapravo ozbiljno narušenog tjelesnog i/ili mentalnog zdravlja da bi mogli pronaći i zadržati posao te su zbog tog statusa prinuđeni godinama čekati na trajni smještaj (udomiteljska obitelj, dom za odrasle osobe, dom za starije i nemoćne osobe...). Izostanak socijalne podrške po izlasku iz prihvatilišta i u najmanjim krizama koje ih zadese, često je okidač za povratak u beskućništvo čak i za one korisnike koji su se zaposlili i osamostalili”, istaknula je voditeljica Hrvačić.

Prekvalifikacije i mogućnost zaposlenja

Također, zanimalo nas je i postoje li i u čijoj organizaciji mogućnosti prekvalifikacije te mogućnost zaposlenja kako bi se toj skupini ljudi pokušalo pomoći.

“HZZ omogućava osposobljavanje i prekvalifikaciju teže zapošljivim korisnicima – dugotrajno nezaposlenima i sa zanimanjima nekonkurentnim na tržištu rada te su neki naši korisnici završili ta osposobljavanja i uspješno se zaposlili. Također kroz programe Javnih radova posredstvom HZZ-a kontinuirano smo u više navrata zapošljivali po pet korisnika godišnje. Kroz projekte i programe nadležnog Ministarstva koje smo provodili, više korisnika se osposobljavalo i prekvalificiralo u suradnji s Pučkim učilištem Zagreb”, objasnila je voditeljica Prihvatilišta te dodala:

“Nekoliko korisnika se uspješno zaposlilo po našoj preporuci kao i u slučajevima kada su poslodavci izravno tražili djelatnike među korisnicima u Prihvatištu. Ostali korisnici samostalno traže i pronalaze posao, više ili manje uspješno. Neki korisnici su izgubili posao kad je poslodavac saznao da su beskućnici, a neki ga nisu mogli zadržati zbog svojih psihičkih poteškoća”.

Beskućnici suočeni s potresom i pandemijom

Tijekom prvog “lockdowna”, kaže naša sugovornica, beskućnici koji su se zatekli na cesti nisu imali mogućnost korištenja pučkih kuhinja, nisu se mogli istuširati i presvući, nisu imali sredstva za kupnju maski i dezinfekcijskih sredstva te su se zbog toga dodatno osjećali još lošije. Također nisu mogli biti primljeni u Prihvatište zbog straha od zaraze korisnika koji su na smještaju.

“Neki korisnici su zbog pandemije izgubili posao te su ponovo zatražili smještaj u Prihvatištu, a također dugotrajna, višemjesečna karantena u oba vala pandemije zbog poštivanja epidemioloških mjera, pridonijela je dodatnom pogoršanju mentalnog zdravlja korisnika (depresivnost, suicidalnost, agresivnost) te potrebu za većom količinom medikamentozne terapije, cigareta...”, objasnila je.

“Zbog karantene uslijed pandemije korona virusa, mnogi korisnici su napustili smještaj, a drugi nisu htjeli uopće doći na smještaj tako da smo imali znatno manji broj korisnika u odnosu na ranije godine, a taj trend traje do danas. Prema izjavama kolega iz Prihvatišta Crvenog križa Zagreb u Kosnici i kod njih se na sličan način odrazila ova situacija”, za Generaciju je odgovorila Iva Hrvačić, voditeljica Prihvatišta.

Kontaktirali smo i Ustanovu ‘Dobri dom’

Provjerili smo kakvo stanje “na terenu” i s ustanovom “Dobri dom” čiji je osnivač Grad Zagreb. “Dobri dom” u okviru svoje nadležnosti pruža vrste pomoći socijalne skrbi poput prehrane u pučkim blagovaonicama, a adrese na kojima ih možete pronaći možete vidjeti na njihovim stranicama (<https://www.dobri-dom.hr/>).

“Pravo na navedene vrste pomoći socijalne skrbi korisnici ostvaruju u Gradskom uredu za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom putem uputnice/uvjerenja od strane nadležnog Centra za socijalnu skrb Zagreb kao osobe u socijalno zaštitnoj potrebi i temeljem uvida u njihov socijalni status. Listu korisnika pojedinog prava utvrđuje Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, te isti izdaje socijalnu iskaznicu kojom korisnik ostvaruje pojedino pravo. Revizija prava na iste vrši se dva puta godišnje od strane stručnih službi Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom”, objasnili su nam iz “Dobrog doma”.

“Ono što mi radimo samo je kap u oceanu. No bez našega rada, ocean bi bio siromašniji za tu kap.”

Sv. Majka Terezija

Dodali su da se priprema obroka za potrebe pučkih blagovaonica odvija u Poslovnoj jedinici “Termički blok Kosnica”, a gotovi obroci potom se prevoze u pučke blagovaonice u kojima se dijele sugrađanima u potrebi. Sukladno epidemiološkim mjerama zaštite, ručak se ne objeđuje u prostoru blagovaonice, već se isti preuzima za van uz ograničeni broj osoba koji u isto vrijeme smije biti u blagovaonici.

I ova ustanova navela je otežane uvjete rada uzrokovane pandemijom.

“Disruptivna kriza izazvana pandemijom Covida-19 izmijenila je dosadašnju paradigmu ponašanja i rada, ali i još jednom demonstrirala društvenu važnost razvoja te implementacije socijalnih usluga u zajednici kao neophodnu pomoć u vidu zadovoljavanja esencijalnih potreba građana u socijalno zaštitnoj potrebi. Koliko god stresno i teško, iskustvo poslovanja u pandemijskim uvjetima bilo je – neprocjenjivo. Redovna distribucija ručka i prehrambenih artikala našim korisnicima od strateške je važnosti za Ustanovu, stoga je naša ključna obveza bila uspostaviti takvu organizaciju rada koja će omogućiti kontinuitet redovnih poslovnih procesa u svim organizacijskim jedinicama iste. Svi zaposlenici Ustanove su na ‘prvoj crti izloženosti’, razumno, profesionalno svih mjeseci (bez prestanka) izvršavali svoje obveze i pri tome poduzimali sve potrebne radnje kako bi zaštitili korisnike naših usluga i sebe osobno”, objasnili su nam.

Iskustvo volonterke u Udruzi Savao

Udruga “Savao” humanitarna je udruga koja pomaže potrebitim i marginaliziranim osobama s ruba društva. U središtu rada ove udruge je pružanje pomoći beskućnicima, a uz to brinu i za nekoliko potrebitih obitelji. Razgovarali smo s Jelenom koja volontira nekoliko godina i koja nam je opisala zašto se odlučila na tak čin te što to predstavlja za nju.

“Po struci sam pravnica i već nekoliko godina uz redovan posao i aktivnosti, trudim se naći vremena za volontiranje kako bih dala dio sebe onima koji su u potrebi. Aktivna sam članica molitvene zajednice Srce Isusovo u Zagrebu i u okviru djelovanja naše zajednice imamo više službi koje na volonterskoj osnovi pomažu obiteljima u potrebi, volontiraju u domu za nezbrinutu djecu, domovima za starije i nemoćne i slično”, rekla je Jelena i opisala svoje uključivanje u volontiranje.

“Ovog proljeća se nas desetak iz zajednice, posredstvom patera **Stjepana Ivana Horvata**, uključilo u rad udruge ‘Savao’ na način da smo pokrenuli akciju da cure iz zajednice naprave kolače, koje smo slagali u manje paketiće i zajedno sa ostalom hranu koju su osigurali članovi udruge Savao i drugi volonteri dijelili svima koji su došli kod bočnog ulaza na Glavni kolodvor u Zagrebu. Kolači kao bonus redovnom obroku su jako razveselili sve one koji su došli, ali ono što je mene osobno najviše dirnulo u toj akciji jest vedar duh svih tih ljudi. Naime, oni su svi zapravo još više od hrane bili željni razgovora i druženja i bilo mi je super što smo, nakon što smo podijelili hranu i kolače, imali prilike s njima popričati, čuti njihove priče, provesti vrijeme s njima”, rekla je Jelena.

“Udruga Savao, inače, dijeli hranu potrebitima svaki utorak i petak u 20 sati kod bočnog ulaza na Glavni kolodvor u Zagrebu i lijepo je promatrati kako se ta, u početku malena inicijativa nekolicine entuzijasta, širi i okuplja sve veći broj volontera i različitih zajednica koje se udružuju kako bi se osigurala potrebna hrana, okrepa, ali i prilika za druženje sa onima koji žive na margini društva”, dodala je.

“Nažalost, u našem glavnom gradu ima prilično velik broj beskućnika i ono što bi si zapravo svatko od nas trebao posvijestiti jest činjenica da je većina tih ljudi nekoć imala ‘normalan’ život, a da su im se u nekom trenutku uslijed određenih okolnosti, prilike promijenile i završili su na ulici. Ono u što sam se uvjerila volontirajući s beskućnicima jest da oni ne traže našu samilost nego naše razumijevanje i empatiju. Traže priliku da ih netko saslušati, pokloni im dio svog vremena i na tome su neizmjerljivo zahvalni. I iz moje perspektive, to je bit volontiranja s beskućnicima, ali i općenito volontiranja – prilika da daš dio sebe, a ne samo neki višak usput i nastaviš svoj život”, objasnila je.

Svaki susret s ljudima s margine društva mijenja i volontera, kaže naša sugovornica Jelena, otvara nove vidike i donosi nešto što se ne može kupiti novcem.

Objasnila je kako su se uz djelovanje u zajednici Srce Isusovo i povremeno volontiranje u udruzi “Savao”, prije godinu dana grupa žena uključujući nju, (koje se inače okupljaju kao svojevrsni klub ljubiteljica duhovne literature), odlučile i za korak više. “U dogovoru s časnim sestrama iz Gundulićeve, u okviru čijeg prostora djeluje jedna od nekoliko pučkih kuhinja u Zagrebu, uzele smo na sebe da nabavljamo, pripremamo i dijelimo obroke beskućnicima subotom. Pučka kuhinja u Gundulićevoj prima oko 130 korisnika koji dolaze na kuhani obrok. Ti dolasci subotom puno nam znače i oplemenjuju nas, a i nama je to na rast – znati pripremiti obrok za 130 korisnika, i još dobiti pohvale za isti.

U svakom slučaju, svakome tko imalo dvoji oko toga da postane volonter, od srca preporučam da se uključi jer kroz davanje dijela sebe, svaka će osoba puno više dobiti i kako kaže majka Tereza ‘Istina je. Ono što mi radimo samo je kap u oceanu. No bez našega rada ocean bi bio siromašniji za tu kap”, zaključila je volonterka Jelena.

*Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Bjonda Lučić

TAGS:beskućnici (<http://generacija.hr/tag/beskucnici/>)

caritas zagrebačke nadbiskupije

[\(http://generacija.hr/tag/caritas-zagrebacke-nadbiskupije/\)](http://generacija.hr/tag/caritas-zagrebacke-nadbiskupije/)iva hrvačić (<http://generacija.hr/tag/iva->

hrvacic/)

udrugava savao (<http://generacija.hr/tag/udrugava-savao/>)

ustanova dobri dom

[\(http://generacija.hr/tag/ustanova-dobri-dom/\)](http://generacija.hr/tag/ustanova-dobri-dom/)

volonterka jelena

[\(http://generacija.hr/tag/volonterka-jelena/\)](http://generacija.hr/tag/volonterka-jelena/)**0 Comments**Sort by **Oldest**

Add a comment...

[Facebook Comments Plugin](#)**RELATED POSTS**

(<http://generacija.hr/solidarnost-na-djelu/vodi-pohodi-udrugava-slijepih-medimurske-zupanije-uspjesno-je-zavrсила-provedbu-prvog-polugodista-posljednje-godine-programa-videce-pratiteljice/>)

ŠT-

(<http://generacija.hr/solidarnost-na-djelu/hrvatska-udrugava-za-pomoc-zrtvama-nasilja-djeci-i-siromasnima-poziva-na-pomoc-obitelji-grubac-pomozimo-im-da-stvore-bolje-uvjete-za-zivot/>)

HRVATSKA UDRUGA ZA POMOĆ ŽRTVAMA...

([HTTP://GENERACIJA.HR/SOLIDARNOSTNA-DJELU/DONOSIMO-DETA NA-DJELU/HRVATSKA-UDRUGA-ZA-POMOC-ZRTVAMA-NASILJA-DJECI-I-SIROMASNIMA-POZIVA-NA-POMOC-OBITELJI-GRUBAC-POMOZIMO-IM-DA-STVORE-BOLJE-UVJETE-ZA-ZIVOT/](http://generacija.hr/solidarnost-na-djelu/donosimo-detalje-humanitarno-sportskog-spekta-kla-na-kojem-ce-nastupiti-cilic-n-cindric-mandzukic/))

(<http://generacija.hr/solidarno-djelu/donosimo-detalje-humanitarno-sportskog-spekta-kla-na-kojem-ce-nastupiti-cilic-n-cindric-mandzukic/>)

DONOSIMO DETALJE HUMANITARNO-SPORTSKOG SPEKTAKLA NA KOJEM CE I
([HTTP://GENERACIJA.HR/SOLIDARNO-DJELU/DONOSIMO-DETA NA-DJELU/HRVATSKA-UDRUGA-ZA-POMOC-ZRTVAMA-NASILJA-DJECI-I-SIROMASNIMA-POZIVA-NA-POMOC-OBITELJI-GRUBAC-POMOZIMO-IM-DA-STVORE-BOLJE-UVJETE-ZA-ZIVOT/](http://generacija.hr/solidarno-djelu/donosimo-detalje-humanitarno-sportskog-spekta-kla-na-kojem-ce-nastupiti-cilic-n-cindric-mandzukic/))

HUMANITARNO-SPORTSKOG SPEKTAKLA NA KOJEM CE I CILIC-MODRIC-CINDRIC-MAN